

Competitiveness Newsletter

ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 เดือนธันวาคม 2552

หลักเกณฑ์การเลือกใช้ดัชนีชี้วัดความสามารถ	1
การแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม	
ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยแนวคิด Eco Industrial Town	3
เกร็ดน่ารู้: “การพัฒนาเมืองนิเวศ (Eco-town)”	5
ความเคลื่อนไหวประจำไตรมาส : มาบตาพุด	6
สถานการณ์การลงทุน : ผลกระทบจากกรณีมาบตาพุด	7
เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทย	9

หลักเกณฑ์การเลือกใช้ดัชนีชี้วัดความสามารถ การแข่งขันทางเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะดัชนีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

การใช้ดัชนีเป็นเครื่องมือบ่งชี้สถานะของประเทศในด้านต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นดัชนีเดี่ยว (Single Indicator) เช่น Gini coefficient และดัชนีผสม (Composite index) ที่ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดหลายตัว กำลังเป็นที่นิยม และคุ้นเคยของทั้งผู้ที่มีหน้าที่ประเมินและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะเป็นค่าที่ได้รับการปรับให้อยู่ในรูปที่สามารถเข้าใจได้ง่าย เปรียบเทียบให้เห็นความเปลี่ยนแปลงได้ และมักจะใช้ในการอ้างอิงประกอบการวิเคราะห์และรายงานสถานะของประเทศในด้านต่างๆ อยู่เสมอ ดังนั้นการเลือกพิจารณาใช้และแปลความหมายของดัชนีเหล่านี้ ต้องใช้ความรอบคอบและมีความเข้าใจในโครงสร้างวัตถุประสงค์ของดัชนีเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องไม่ละเลยข้อจำกัดต่างๆ ของดัชนี

ประเภทของดัชนี

โดยปกติสามารถจำแนกประเภทดัชนีที่ชี้วัดสถานะของประเทศได้เป็นสองกลุ่มใหญ่¹ คือ กลุ่มดัชนีที่เน้นด้านเศรษฐกิจ และ

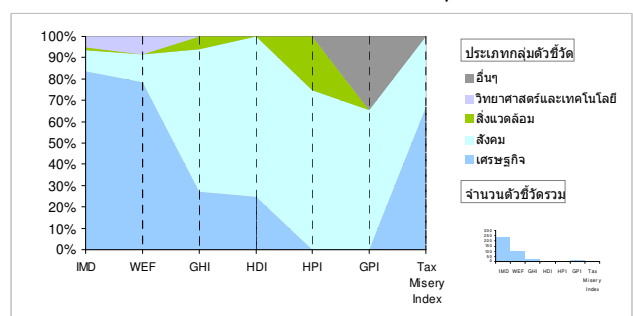
¹ บางครั้งอาจมีการแยกประเภทกลุ่มสิ่งแวดล้อมและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ในกรณีนี้จะเน้นเฉพาะด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยยกดัชนีมาเป็นตัวอย่างจำนวน 7 ดัชนี ประกอบด้วย IMD's World Competitiveness Index WEF's Global Competitiveness index Forbes' Tax Misery index ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข (Green and Happiness Index-GHI) ดัชนีความสงบสุขโลก (Global Peace Index-GPI) ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index-HDI) และดัชนีโลกแห่งความสุข (Happy Planet Index-HPI)

กลุ่มดัชนีที่เน้นด้านสังคม โดยดัชนีแต่ละประเภทจะมีองค์ประกอบของตัวชี้วัดแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการสร้างดัชนี เช่น IMD's World Competitiveness Index WEF's Global Competitiveness index และ Forbes' Tax Misery index เป็นกลุ่มดัชนีด้านเศรษฐกิจ ในขณะที่ ดัชนีอยู่เย็นเป็นสุข (Green and Happiness Index-GHI) ดัชนีความสงบสุขโลก (Global Peace Index-GPI) ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index-HDI) และดัชนีโลกแห่งความสุข (Happy Planet Index-HPI) เป็นกลุ่มดัชนีด้านสังคม อย่างไรก็ตาม ดัชนีบางตัว นอกจากจะสามารถชี้วัดด้านเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังสามารถใช้ชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ด้วย แม้จะเป็นวัตถุประสงค์รองของดัชนีเหล่านี้ก็ตาม เช่น IMD's World Competitiveness Index GHI และ HPI มีตัวชี้วัดที่สามารถบ่งบอกสถานะด้านสิ่งแวดล้อม ดัชนี IMD's World Competitiveness Index และ WEF's Global Competitiveness index มีตัวชี้วัดที่บ่งบอกสถานะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

ขนาดของดัชนี

ดัชนีแต่ละตัวมีขนาดและความซับซ้อนแตกต่างกัน หากพิจารณาขนาดของดัชนี (Index size) แบบง่าย ๆ จากจำนวนตัวชี้วัดแล้ว จะพบว่า IMD's World Competitiveness Index WEF's Global Competitiveness index และ GHI เป็นดัชนีที่มีขนาดใหญ่มาก โดยมีจำนวนตัวชี้วัดมากกว่า 100 ตัวชี้วัดขึ้นไป ในขณะที่ GPI จัดเป็นดัชนีขนาดกลางที่มีจำนวนตัวชี้วัดระหว่าง 20 ถึง 100 ตัวชี้วัด สำหรับดัชนีที่เหลือจัดเป็นดัชนีขนาดเล็กที่มีจำนวนตัวชี้วัดน้อยกว่า 20 ตัวชี้วัด

แผนภาพที่ 1. เปรียบเทียบสัดส่วนตัวชี้วัดของดัชนีต่างๆ แยกตามประเภทตัวชี้วัด

การให้น้ำหนักของดัชนี

เนื่องจากดัชนีส่วนใหญ่ใช้การจัดกลุ่มตัวชี้วัดออกเป็นหลายกลุ่มย่อย² (Group) ดังนั้นการให้น้ำหนักของตัวชี้วัดในแต่ละดัชนีจำเป็นต้องแยกพิจารณาออกเป็น 2 ประเภทคือ น้ำหนักของกลุ่มตัวชี้วัด (Group Weight) และน้ำหนักของตัวชี้วัด (Criteria Weight) โดยพบว่าดัชนีส่วนใหญ่ให้น้ำหนักกลุ่มตัวชี้วัดกลุ่มละเท่าๆกัน ยกเว้น WEF เท่านั้นที่กำหนดน้ำหนักของกลุ่มตัวชี้วัดแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน สำหรับน้ำหนักของตัวชี้วัดแต่ละตัวจะขึ้นอยู่กับน้ำหนักของกลุ่มและจำนวนตัวชี้วัดในกลุ่มนั้นๆ อย่างไรก็ตาม วิธีการจัดอันดับและคำนวณค่าคะแนนของแต่ละดัชนีนั้นจะมีความซับซ้อนแตกต่างกันไป

ตารางที่ 1. ตัวอย่างการเปรียบเทียบจำนวนตัวชี้วัดของดัชนีต่างๆ

แยกตามประเภทของตัวชี้วัด							Tax Misery Index
	IMD	WEF	GHI	HDI	HPI	GPI	
เศรษฐกิจ	198	84	9	1	-	-	4
สังคม	24	14	23	3	3	15	2
สิ่งแวดล้อม	3	-	2	-	1	-	-
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	12	9	-	-	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-	8	-
รวมการจัดอันดับของกลุ่มตัวชี้วัด	เท่ากัน*	ไม่เท่ากัน	เท่ากัน*	เท่ากัน	เท่ากัน	เท่ากัน	เท่ากัน
จำนวนตัวชี้วัด†	245	110	34	4	4	23	6
อันดับของไทย (ปี 2009)	26	36	1	87	41	118	14
จำนวนประเทศทั้งหมด (ปี 2009)†	57	133	1	182	143	144	65

‡ ไม่รวมตัวชี้วัดที่ได้มาจากระบบ (background indicators)

* น้ำหนักของกลุ่มตัวชี้วัดเท่ากันแต่น้ำหนักของตัวชี้วัดย่อยขึ้นอยู่กับจำนวนตัวชี้วัดในกลุ่ม

† อาจมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี

จำนวนประเทศที่ใช้เปรียบเทียบ

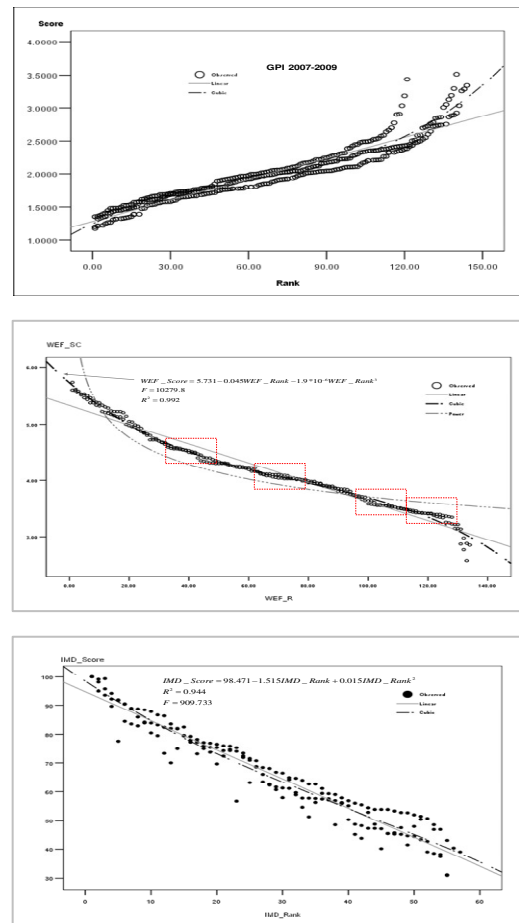
พิจารณาจำนวนประเทศที่ใช้ในการจัดอันดับของแต่ละดัชนี จะพบว่ามีจำนวนไม่เท่ากัน ในกรณีของดัชนีที่ยกมาเป็นกรณีศึกษานี้พบว่า WEF HDI HPI และ GPI มีการเปรียบเทียบประเทศจำนวนมากกว่า 100 ประเทศ (ประมาณ 133 ถึง 182 ประเทศ) ในขณะที่ดัชนี Tax Misery Index และ IMD มีการเปรียบเทียบประเทศจำนวนน้อยกว่า 100 ประเทศ (ประมาณ 55 ถึง 65 ประเทศ) สำหรับ GHI ไม่มีการเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่าความแตกต่างของจำนวนประเทศนี้ในทางทฤษฎีสามารถบ่งบอกคุณภาพในการเปรียบเทียบของดัชนีได้ โดยเฉพาะดัชนีที่ทำการเปรียบเทียบประเทศจำนวนมากๆ และใช้ตัวชี้วัดที่มีมาตรฐาน ความทันสมัย และความน่าเชื่อถือที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ โดยที่น้ำหนักของตัวชี้วัดดังกล่าวมีนัยยะสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอันดับ เช่นในกรณีของ IMD WEF และ GPI มีค่าคะแนนที่มีนัยยะต่อการเปลี่ยนแปลงของอันดับที่ 1.01 0.10 และ -0.01 คะแนน ตามลำดับ³ (ดูลักษณะความสัมพันธ์ในแผนภาพที่ 4)

² ยกเว้น HDI และ HPI ที่ไม่มีการจัดกลุ่ม เนื่องจากมีจำนวนตัวชี้วัดเพียง 4 ตัวเท่านั้น ซึ่งในกรณีนี้น้ำหนักกลุ่มตัวชี้วัดและน้ำหนักตัวชี้วัดมีค่าเท่ากัน

³ ขึ้นอยู่กับวิธีการประมาณความสัมพันธ์

แผนภาพที่ 2. ตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างอันดับและคะแนนของดัชนีต่างๆ

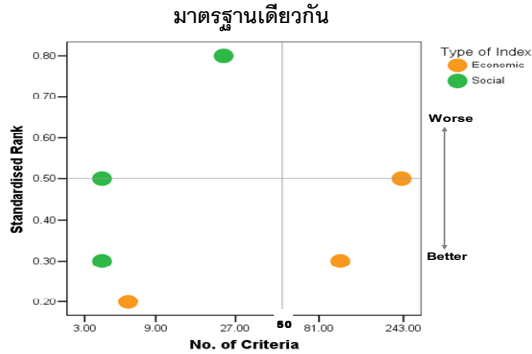
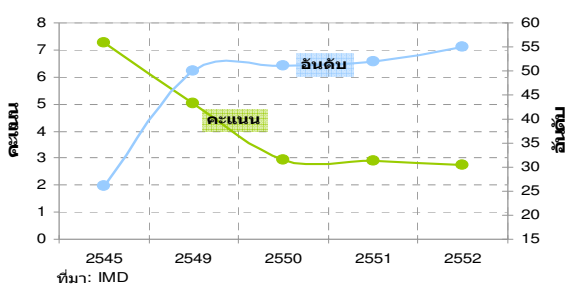

เปรียบเทียบดัชนีสถานะด้านสังคมและเศรษฐกิจของไทย

จากการพิจารณาค่าอันดับของดัชนีต่างๆ จำนวน 6 ดัชนีที่ปรับให้เป็นมาตรฐานเดียวกันแล้ว พบว่าอันดับของไทยจากดัชนีทางเศรษฐกิจ เช่น WEF's Global Competitiveness Indicator) IMD's World Competitiveness Index และ Forbes' Tax Misery Index โดยเฉลี่ยแล้ว อยู่ในอันดับที่ดีกว่าค่ามัธยฐาน (ในกรณีนี้คือต่ำกว่า 0.5) เช่น ดัชนี Tax Misery Index ซึ่งภาวะทางภาษีที่ต่ำของไทยเป็นปัจจัยที่ได้เปรียบประเทศอื่น โดยเฉพาะกับประเทศที่แข่งขันด้วยต้นทุนเป็นสำคัญ (Cost advantage industries)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาดัชนีทางสังคม เช่น HDI HPI และ GPI จะพบว่าอันดับของไทยโดยเฉลี่ย อยู่ในอันดับที่ต่ำกว่าค่ามัธยฐาน (ในกรณีนี้คือสูงกว่า 0.5) โดยเฉพาะดัชนีชี้วัดความสงบสุขโลก (GPI) ที่ไทยอยู่ในอันดับที่แย่มาก (อันดับที่ 118 จาก 144 ประเทศ หรือมีค่ามาตรฐาน 0.8 จาก 1) นอกจากนั้น หากพิจารณาตัวชี้วัดในกลุ่มย่อยของตัวชี้วัดขนาดใหญ่เช่น IMD จะพบว่าตัวชี้วัดทางสังคมบางตัวสะท้อนภาพของการพัฒนาทางสังคมที่ยังด้อยกว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจในทิศทางเดียวกัน เช่น ตัวชี้วัดด้านเสถียรภาพทางการเมืองของไทยมีคะแนนและอันดับแย่ลงอย่างต่อเนื่อง (แผนภาพที่ 4)

แผนภาพที่ 3. เปรียบเทียบอันดับของไทยจากดัชนีต่างๆที่ปรับให้เป็น

แผนภาพที่ 4. อันดับและคะแนนตัวชี้วัดด้านเสถียรภาพทางการเมือง
ที่จัดอันดับโดย IMD's World Competitiveness Index

ข้อสังเกต

จากดัชนีที่ยกมาเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์เบื้องต้นทั้ง 7 ดัชนีข้างต้นนั้น จะเห็นว่าการแปลความหมาย และพิจารณาใช้ประโยชน์จากดัชนี จำเป็นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะต่างๆ ของดัชนีแต่ละตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดและจุดประสงค์หลักของการสร้างดัชนี โดยการพิจารณาใช้ประโยชน์จากดัชนีนั้นสามารถทำได้ใน 2 ลักษณะ คือ (1) การใช้ประโยชน์ในลักษณะเชิงเปรียบเทียบกับประเทศอื่นทั้งอันดับและคะแนน และ (2) การใช้ประโยชน์ในลักษณะเชิงเปรียบเทียบกับตัวเอง (Autonomous Estimation) ซึ่งโดยปกติจะใช้ค่าดัชนีแทนการใช้อันดับ ซึ่งการใช้ประโยชน์ทั้ง 2 ลักษณะนี้ นอกจากการพิจารณาอันดับและค่าดัชนีรวมแล้ว ยังสามารถพิจารณาใช้ประโยชน์จากอันดับและค่าของตัวชี้วัดย่อยของแต่ละดัชนีได้ หากผู้จัดทำดัชนีมีการเปิดเผยข้อมูลเพียงพอ

ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยแนวคิด Eco Industrial Town

การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศเป็นกลไกปกป้องสิ่งแวดล้อมที่กำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นกลไกที่สนับสนุนการเพิ่มผลผลิตการผลิตสีเขียวและยังเพิ่มทุนทางสังคม

(เช่น ลดความขัดแย้งระหว่างภาคส่วน โดยเฉพาะระหว่างชุมชนและภาคธุรกิจเอกชน) สร้างธุรกิจรีไซเคิล (Business based recycling) รวมทั้งก่อให้เกิดการจ้างงาน

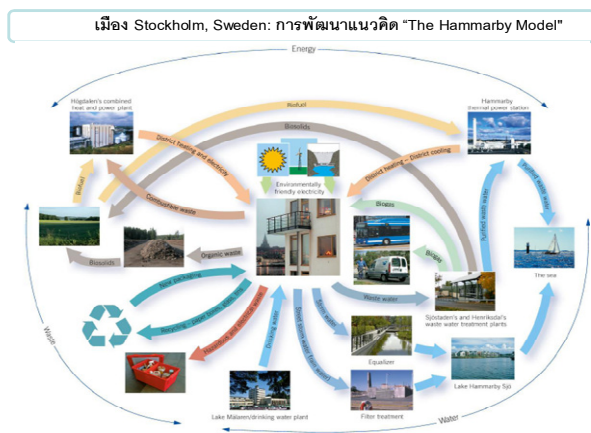
แม้ว่ารัฐบาลไทยจะเพิ่มมาตรการสิ่งแวดล้อม ที่เข้มงวดมากขึ้น เพื่อเร่งปรับลดมลพิษจากการพัฒนาอุตสาหกรรม แต่เป็นการแก้ไขปัญหาในเชิงรับมากกว่าการวางแผนป้องกันปัญหายั่งยืน ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องสร้างหลักประกันว่าการพัฒนาภาคผลิตและบริการเชิงนิเวศสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาและนำแนวคิดการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทย

แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศในบริบทสากลและบทเรียนจากต่างประเทศ

องค์การระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก เป็นต้น ได้พัฒนาแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเชิงพื้นที่ เพื่อใช้เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ ภาคการผลิตและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีปัจจัยประกอบการศึกษาที่สำคัญ คือ การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วและผลกระทบต่อชุมชนและระบบนิเวศโดยรวม และรูปแบบการพัฒนาเมืองนิเวศในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันเพราะภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน รวมทั้งแนวคิดของการพัฒนาเมืองนิเวศจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาสู่สังคมที่ไม่ปล่อยของเสียสู่ระบบนิเวศ

จากการศึกษาเชิงเปรียบเทียบแนวคิดการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศจากต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ พบว่า มีรูปแบบและจุดเด่นที่แตกต่างกัน ดังนี้ **ธนาคารโลก** มีจุดเด่นโดยการเพิ่มมูลค่าการใช้ทรัพยากรและวิเคราะห์วัฏจักรการดำเนินชีวิตของชุมชนของแต่ละชุมชน **ประเทศสวีเดน** ใช้วงจรเมืองนิเวศเป็นกลไกในการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนและเน้นการบริหารจัดการเทคโนโลยี เพื่อการผลิตและการใช้พลังงาน จัดการขยะและของเสีย และจัดการน้ำ **ประเทศเดนมาร์ก** ใช้ Industrial Symbiosis Development Cluster ในการเชื่อมโยงกิจกรรมของทุกภาคส่วน ซึ่งถือเป็นต้นแบบระบบจัดการแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันที่สมบูรณ์ที่สุด สำหรับ **ประเทศญี่ปุ่น และประเทศจีน** ที่มีปัญหามลพิษและกากของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรม แนวคิดการพัฒนาเมืองนิเวศจึงมุ่งไปที่การพัฒนาระบบอุตสาหกรรมการผลิต โดยประยุกต์ใช้หลัก 3Rs และวงจรผลิตภัณฑ์และสุดท้าย **ประเทศเยอรมนี** เป็นเมืองอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์นิเวศตัวอย่างและใหญ่ที่สุดในโลก เน้นการสร้างการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมทั้งในแนวตั้งและแนวนอนตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อลดการปล่อยของเสียสู่ระบบนิเวศให้น้อยที่สุด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารูปแบบการพัฒนาแตกต่างกัน แต่การบริหารจัดการและปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองนิเวศไม่แตกต่างกัน แต่การบริหารจัดการและปัจจัยสู่ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองนิเวศไม่แตกต่างกัน โดยการ**บริหารจัดการ** จะเน้นประสานความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนในทุกขั้นตอนของการพัฒนา และพัฒนากฎ ระเบียบและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการพัฒนาเมืองนิเวศ รวมทั้งมีการวางแผนและออกแบบเมืองนิเวศเชิงบูรณาการ ในขณะที่**ปัจจัยสู่ความสำเร็จ**ที่สำคัญได้แก่ ทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลได้/ผลเสียที่เกิดขึ้น และมีการวิเคราะห์ออกแบบเมืองนิเวศที่เหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งผลจากการศึกษาในส่วนนี้จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนากรอบแนวคิดการพัฒนาเมืองนิเวศของไทย

อย่างก้าวสู่การพัฒนาเมือง/เขต/พื้นที่นิเวศของไทย

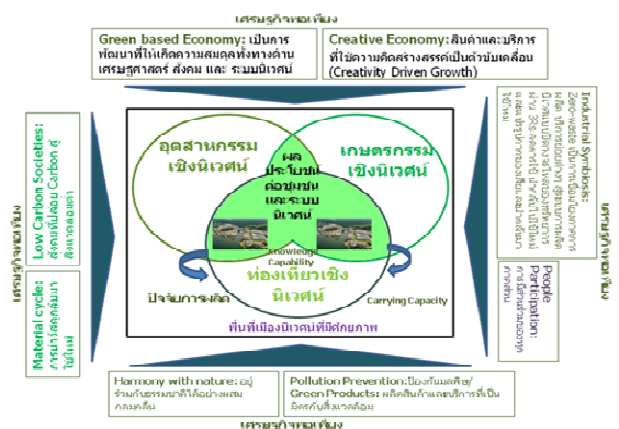
จากการถอดบทเรียนจากต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ พบว่าแนวทางการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศที่ใช้
อยู่ในต่างประเทศสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
กล่าวคือ **ความพอประมาณ** คือ การบริหารจัดการการใช้ทรัพยากร
วัตถุดิบ พลังงานร่วมกัน ในระดับพอประมาณ ไม่เกินความจำเป็น
จนกลายเป็นของเสียสู่ระบบนิเวศ **ความมีเหตุมีผล** คือ การวางแผน
การใช้ทรัพยากร วัตถุดิบ พลังงาน โดยคำนึงถึงปริมาณทรัพยากรที่มี
อยู่อย่างจำกัด และศักยภาพการรองรับของเสียของระบบนิเวศ **ความมี
ภูมิคุ้มกัน** คือมีการนำของเสียไปแปรสภาพให้เป็นวัตถุดิบ/พลังงาน
เพื่อลดการพึ่งพิงจากภายนอก สำหรับสองเงื่อนไขคือ **ความรู้** คือการ
สร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้อย่างเข้าใจ และนำไปปฏิบัติ
ได้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเชิงนิเวศ **คุณธรรม** คือ สร้างการมีส่วนร่วม
เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เป็นธรรม และ
โปร่งใส

ดังนั้น กรอบแนวคิดการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศของ
ไทย จะมีหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรากฐานของการพัฒนา
และเน้นเป็นการใช้เมือง/เขต/พื้นที่เป็นจุดศูนย์กลางในการรวมกิจกรรม
ของทุกภาคส่วน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการด้าน
วัตถุดิบ พลังงาน สิ่งแวดล้อม (น้ำและของเสีย) ให้เป็นไปตามแบบของ
ระบบนิเวศวิทยาที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ที่คำนึงถึงประโยชน์
และคุณภาพชีวิตของชุมชนเป็นหลัก เพื่อลดการใช้ทรัพยากร วัตถุดิบ
พลังงาน และลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สร้างงานและการสร้างธุรกิจ
ผลิตภัณฑ์นิเวศ โดยมีหลักของการพัฒนาที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) การมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรไม่ยั่งยืน และระบบนิเวศเสื่อมโทรม จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้สังคม ต้องลดการผลิตคาร์บอน และอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างผสมกลมกลืนกัน

2) การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภาครัฐ จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและยอมรับร่วมกันของทุกฝ่าย

3) การใช้หลักการพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมนิเวศ (Industrial Symbiosis Cluster Development) เป็นการปรับเปลี่ยนแนวความคิดในการจัดการภาคธุรกิจการผลิตจากการบำบัดที่ปลายท่อ มาเป็นการป้องกันมลพิษ โดยเชื่อมโยงกิจกรรมในภาคการผลิตและบริการย่อยต่างๆ สู่ระบบการผลิตนิเวศ และการสร้างระบบการผลิตและบริการนิเวศแบบวงจรการไหลเวียนของทรัพยากร ผ่านระบบ 3Rs เพื่อทำให้กากของเสียสามารถสร้างมูลค่าและรายได้ให้กับธุรกิจ

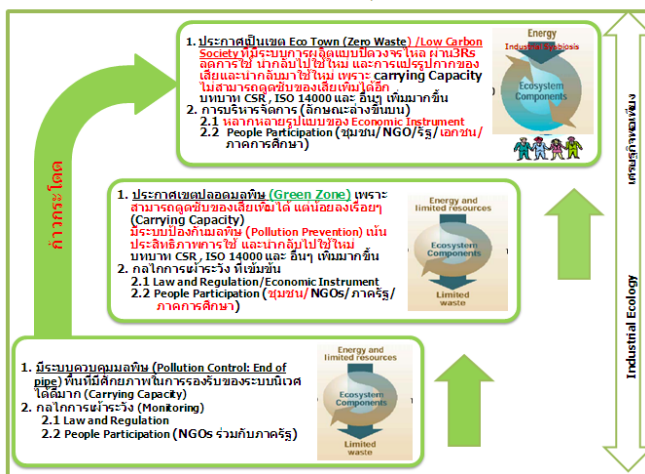

การประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาระบบอุตสาหกรรม
นิเวศของไทย เป็นการเชื่อมโยงระหว่างระบบการผลิตกับระบบนิเวศ
โดยออกแบบระบบการผลิตและการให้บริการที่คำนึงถึงความสมดุล

การใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างจำกัดและความสามารถในการรองรับและปรับตัวของวงจรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ระบบการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ แบ่งได้ 3 รูปแบบ คือ (1) ระบบการพัฒนาอุตสาหกรรม การไหลเวียนของวัสดุแบบเส้นตรง (2) ระบบการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีการไหลเวียนของวัสดุแบบกึ่งปิดกึ่งเปิดวงจร และ (3) ระบบพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีการไหลเวียนของวัสดุแบบปิดวงจร ซึ่งเป็นประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา และพื้นที่ส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้เพื่อการพัฒนา

ดังนั้น **ขั้นตอนการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ**ของไทยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ **ขั้นแรก** ประกาศเป็นเขตรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อลดและป้องกันผลกระทบต่อภายนอก เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศแบบกึ่งปิดกึ่งเปิด โดยกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ แต่ละแห่งที่ตั้งอยู่พื้นที่เดียวกัน จะปรับปรุงกระบวนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการให้บริการ เพื่อลด/จำกัดของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด **ขั้นที่สอง** ยกระดับประกาศเป็นเขตปลอดมลพิษหรือเขตสีเขียว ในขั้นนี้ยังคงพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศแบบกึ่งปิดกึ่งเปิด แต่จะเข้มงวดมากขึ้น และให้ความสำคัญการร่วมมือทั้งระหว่างผู้ประกอบการในกลุ่มและระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมและกิจกรรมการผลิตและบริการที่เกี่ยวข้องในแต่ละพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ จะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจ **ขั้นที่สาม** ประกาศเป็นเขตเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ จะเป็นพัฒนาอุตสาหกรรมนิเวศแบบปิดวงจรเป็นระบบ Industrial Symbiosis ที่เต็มรูปแบบ มีการปล่อยมลพิษเป็นศูนย์ เพื่อสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ โดยจะขยายความร่วมมือในพื้นที่ระหว่างผู้ประกอบการภาคการผลิตและบริการ กับองค์กรส่วนท้องถิ่นหรือชุมชน เพื่อพัฒนาเป็นเครือข่ายเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ

ขั้นตอนของการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมนิเวศ

อ้างอิง

1. IMD <http://www.imd.ch/>
2. WEF <http://www.weforum.org/>
3. Human Development Index <http://hdr.undp.org/en/statistics/data/>
4. Global Peace Index <http://www.visionofhumanity.org/gpi/results/rankings/2009/>
5. Happy Planet Index <http://www.happyplanetindex.org/>
6. Green and Happiness Index <http://www.nesdb.go.th>
7. Tax Misery Index <http://www.forbes.com>

เกร็ดน่ารู้

“การพัฒนาเมืองนิเวศ (Eco-town)”

ปัจจุบันภายใต้กรอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาพื้นที่นิเวศเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ จะสามารถดำเนินการได้ใน 4 ระดับคือ (1) ระดับปัจเจกชนนิเวศ (Eco-Individual level) (2) ระดับกลุ่มอุตสาหกรรมนิเวศ/นิคมอุตสาหกรรม (Eco-industrial Group/Estate level) (3) ระดับเขตเมืองนิเวศ (Eco-town level) และ (4) ระดับเมือง/นครขนาดใหญ่นิเวศ (Eco-city)

แนวคิดการพัฒนาเมืองนิเวศ (Eco-town) มีความหมายใกล้เคียงกับการพัฒนาเมือง/นครขนาดใหญ่นิเวศ (Eco-City) และเขตนิคมอุตสาหกรรมนิเวศ (Eco Industrial Parks/Estate) แต่ต่างกันที่ขนาดและจำนวนกิจกรรม รวมทั้งจำนวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการพัฒนาเมือง/นครนิเวศ (Eco-City) เน้นการวางผังเมืองโดยรวม ซึ่งจะรวมกิจกรรมทั้งหมดทั้งที่เป็นกิจกรรมของภาคการผลิต (เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ และการท่องเที่ยว) และกิจกรรมของชุมชน นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบนิเวศของเมือง ซึ่งเป็นภาพใหญ่ที่สุด ในขณะที่การพัฒนาเมืองนิเวศ (Eco-Town) ให้ความสำคัญกับการวางแผนระบบภาคการผลิต การนำกลับมาใช้ใหม่ (3Rs) และวัฏจักรเศรษฐกิจ ส่วนนิคมอุตสาหกรรมนิเวศ (Eco Industrial Parks/Estates) เป็นการรวมกันของกลุ่มอุตสาหกรรม โดยมีแนวทางการจัดการและการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการนำเอาของเสียของอุตสาหกรรมหนึ่งมาใช้เป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอื่น เพื่อสร้างดุลยภาพระหว่างพัฒนาเศรษฐกิจ

ความเคลื่อนไหวประจำไตรมาส

ความก้าวหน้าการแก้ไขปัญหามลพิษ

ความก้าวหน้าหลักประกอบด้วย การจัดทำโครงการเพื่อเยียวยาประชาชนในพื้นที่ การแก้ไขปัญหามลพิษ การแก้ไขปัญหามลพิษการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญปี 2550 และการแก้ไขปัญหามลพิษ 76 โครงการ ที่ถูกศาลปกครองสูงสุดสั่งระงับโครงการไว้เป็นการชั่วคราว สรุปได้ดังนี้

1) คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (กพอ.) เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2552 โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ (ปัจจุบันคือ นายไทรรงค์ สุวรรณศิริ) เพื่อเป็นกลไกระดับนโยบายในการพัฒนาและแก้ไขปัญหามลพิษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งคณะกรรมการ กพอ. ได้วางระบบการพัฒนาและแก้ปัญหาในระยะยาว ประกอบด้วย การกำหนดกรอบการพัฒนาและแก้ปัญหามลพิษ โดยเน้นการสร้างสมดุล และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การประยุกต์แนวคิดเขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การปรับปรุงผังเมืองรวมมาบตาพุด การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น และการสำรวจประชากรแฝงของจังหวัดระยอง เพื่อประโยชน์ในการจัดบริการสาธารณะ สำหรับการแก้ไขปัญหามลพิษในระยะเร่งด่วน เพื่อเยียวยาประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากอุตสาหกรรมนั้น คณะกรรมการ กพอ. ได้แต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหามลพิษของมาบตาพุด เป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงาน โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2552 ได้มีมติอนุมัติโครงการเร่งด่วนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนประกอบด้วย 5 โครงการ วงเงินรวม 877 ล้านบาท (ปี 2553-2555) ปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (1) โครงการขนถ่ายขยะมูลฝอยออกจากบ่อฝังกลบขยะของเทศบาลเมืองมาบตาพุด จำนวน 270 ล้านบาท (เงินไทยเข้มแข็ง)
- (2) โครงการก่อสร้างขยายเขตจำหน่ายน้ำประปา พื้นที่อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 134.5 ล้านบาท
- (3) โครงการก่อสร้างปรับปรุงท่อและขยายเขตจำหน่ายน้ำในพื้นที่เทศบาลเมืองมาบตาพุดและเทศบาลเมืองบ้านฉาง จำนวน 173.2 ล้านบาท
- (4) โครงการพัฒนาศักยภาพการให้บริการของโรงพยาบาลในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง จำนวน 73.3 ล้านบาท
- (5) โครงการตรวจสุขภาพและเฝ้าระวังโรคของประชาชนในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง จำนวน 24.3 ล้านบาท

2) การแก้ไขปัญหามลพิษ

• การประกาศให้พื้นที่ตำบลมาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2552 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษ ซึ่งจังหวัดระยองได้จัดทำ “แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง พ.ศ. 2553-2556” ตามประกาศฯ ดังกล่าวแล้วเสร็จ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงตามมติของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

• การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางอากาศ อุตสาหกรรม และการแก้ไขปัญหามลพิษต่อสุขภาพ อยู่ระหว่างการดำเนินงานโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น

3) การแก้ไขปัญหามลพิษการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญปี 2550

• นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหามลพิษการปฏิบัติตามมาตรา 67 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2552 โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธานกรรมการ และมีองค์ประกอบจาก 4 ฝ่าย คือ ภาคประชาชน ภาคธุรกิจ ผู้ทรงคุณวุฒิ และภาคเอกชนผู้ประกอบการ เพื่อทำหน้าที่หาข้อยุติในการปฏิบัติตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 67 วรรคสอง โดยให้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนเพื่อให้ชุมชนและอุตสาหกรรมอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

• การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) และรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2552 เห็นชอบประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการระเบียบปฏิบัติและแนวทางในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเรียบร้อยแล้ว

• ร่างพระราชบัญญัติองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ พ.ศ.... การจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว อยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา

• การจัดตั้งคณะอนุกรรมการ 3 คณะ เพื่อวางแผนทางแก้ไขปัญหามลพิษและพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน ดังนี้

คณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางการใช้ผังเมืองเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง ดำเนินการใน 2 ประเด็นหลัก คือ (1) กำหนดระยะแนวกันชน (Buffer) และแนวป้องกัน (Protection Strip) และ (2) ปรับปรุงกระบวนการผังเมืองทั้งระบบ คาดว่าแล้วเสร็จภายในปลายเดือนเมษายน 2553

คณะอนุกรรมการศึกษาและเติมเต็มทางเทคนิคเพื่อลดและขจัดมลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและพื้นที่ใกล้เคียง ได้ศึกษาทบทวนกระบวนการ EIA ทั้งระบบ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงรายงานก่อนนำเสนอ ครม. คาดว่าแล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม 2553

คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการปรับปรุงรายการ “โครงการหรือกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรงทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสุขภาพ” ปัจจุบันอยู่ระหว่างรับฟังความคิดเห็นประชาชนในพื้นที่ 4 ภาคของประเทศ คาดว่าแล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2553

4) การแก้ไขปัญหามลพิษ 76 โครงการที่ศาลปกครองสูงสุดสั่งระงับโครงการไว้เป็นการชั่วคราว กระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาปัญหา (OSOS) พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะทำงานกลางเพื่อหาข้อสรุปในแนวทางการดำเนินการตามมาตรา 67 วรรคสอง ซึ่งได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษโครงการที่ถูกศาลสั่งระงับเป็นการชั่วคราว มาโดยลำดับ จนกระทั่งปัจจุบัน (ณ วันที่ 21 มีนาคม 2553) คงเหลือจำนวน 46 โครงการ ซึ่งได้มีการยื่นคำร้องเพื่อขอยกเว้นหรือผ่อนผันต่อศาลและหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ 32 โครงการ และได้รับคำยืนยันแล้วว่าอยู่ในข่ายที่สามารถดำเนินการต่อได้ 20 โครงการ ส่วนที่เหลือ 26 โครงการ อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 12 โครงการ อยู่ระหว่างการเตรียมการยื่นเรื่องเพิ่มเติม 4 โครงการ และอยู่ระหว่างการพิจารณารายละเอียดหรือประเมินสถานการณ์ 10 โครงการ

สถานการณ์การลงทุน : ผลกระทบจากปัญหากรณี มาบตาพุด

การลงทุนภายในประเทศ

การลงทุนภายในประเทศโดยพิจารณาจากข้อมูลจำนวนโครงการและปริมาณเงินลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริม ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ทั้งประเทศและแยกรายเขต พบว่า

จำนวนโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน

ปี 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,573 โครงการ ขยายตัวสูงขึ้นร้อยละ 27.8 หลังจากที่ยื่นขอรับการส่งเสริมในเขต 1 และเขต 3 โดย **เขต 1** มีจำนวน 483 โครงการ (สัดส่วนร้อยละ 30.7 ของโครงการทั้งหมด) ขยายตัวร้อยละ 28.8 และ **เขต 3** จำนวน 552 โครงการ (สัดส่วนร้อยละ 35.1 ของโครงการทั้งหมด) เติบโตสูงถึงร้อยละ 62.8 สำหรับ **เขต 2** แม้จะมีโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมมากกว่าเขตอื่นๆ จำนวน 538 โครงการ (ร้อยละ 34.2 ของโครงการทั้งหมด) แต่ก็ขยายตัวเล็กน้อยเพียงร้อยละ 4.1 เป็นผลมาจาก **จังหวัดระยอง** ที่หดตัวลงอย่างต่อเนื่องร้อยละ 20.1 ในขณะที่โครงการของจังหวัดอื่นๆ โดยรวมในเขตเดียวกัน ยังขยายตัวได้ดี

ปริมาณเงินลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริม

เงินลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมมีมูลค่ารวม 723,376 ล้านบาท เติบโตสูงถึงร้อยละ 67.4 จากปี 2551 เป็นผลมาจากปริมาณเงินลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมในทุกเขตขยายตัวสูง โดย **เขต 1** มีปริมาณเงินลงทุน 89,023 ล้านบาท (ร้อยละ 12.3 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมดที่ขอรับการส่งเสริม) ขยายตัวจากปี 2551 สูงถึงร้อยละ 71.6 **เขต 2** วงเงินรวม 387,271 ล้านบาท (ร้อยละ 53.8 ของมูลค่าเงินลงทุนทั้งหมดที่ขอรับการส่งเสริม) ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 31.4 แต่เมื่อพิจารณาในรายจังหวัดพบว่า เงินลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมของ **ระยอง** ลดลงอย่างต่อเนื่องร้อยละ 40.2 ในขณะที่จังหวัดอื่นๆ โดยรวมในเขต 2 มีการขยายตัวสูง ส่งผลให้สัดส่วนการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมของระยองลดลงเหลือเพียงร้อยละ 11.2 จากร้อยละ 31.4 ในปี 2551 เมื่อเทียบกับการขอรับการส่งเสริมโดยรวม ส่วน **เขต 3** มีมูลค่า 247,083 ล้านบาท (ร้อยละ 34.2 ของปริมาณเงินลงทุนทั้งหมดที่ขอรับการส่งเสริม) ขยายตัวอย่างเด่นชัดถึงร้อยละ 188.5

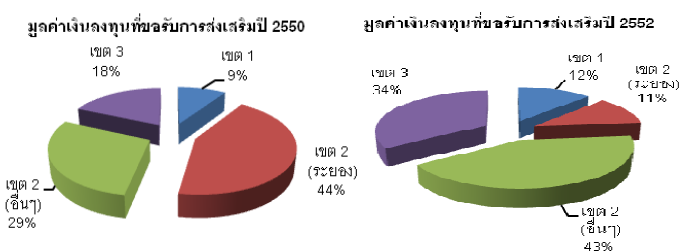
การจ้างแรงงานไทย

ปัจจัยหนุนจากการขยายตัวของจำนวนโครงการและมูลค่าเงินลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมในปี 2552 คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการสร้างงานให้แก่แรงงานไทยในโครงการประมาณ 189,859 คน ขยายตัวสูงขึ้นจากปี 2551 ร้อยละ 12.5 เนื่องจากการจ้างงานในเขต 1 และเขต 3 ที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 108.3 และ ร้อยละ 39.3 ตามลำดับ ในขณะที่ การจ้างแรงงานไทยใน **เขต 2** อาจหดตัวลงต่อเนื่องเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน โดยหดตัวลงร้อยละ 26.5 ซึ่งเป็นการลดลงทั้งการจ้างแรงงานไทยในโครงการของจังหวัดระยองและจังหวัดอื่นๆ ในเขตเดียวกัน ร้อยละ 45.9 และร้อยละ 22.5 ตามลำดับ

หากพิจารณาเฉพาะการลงทุนของต่างชาติในปี 2552 พบว่า มีนักลงทุนต่างชาติรายใหญ่ ประกอบด้วย ญี่ปุ่น ยุโรป อเมริกา สิงคโปร์ ตามลำดับ โดยจำนวนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมของนักลงทุนต่างชาติโดยส่วนใหญ่ขยายตัวได้ดี เช่น ยุโรป ร้อยละ 18.0 อเมริกา ร้อยละ 143.2 และสิงคโปร์ ร้อยละ 4.7 ยกเว้นญี่ปุ่นที่โครงการที่ขอรับการส่งเสริมหดตัวลงร้อยละ 15.6

กรณีจังหวัดระยอง

การยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนของจังหวัดระยอง เมื่อเทียบกับการลงทุนรวม พบว่า การยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2551 สัดส่วนโครงการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมลดลงจากร้อยละ 12.4 ของจำนวนโครงการทั้งหมดในปี 2550 เหลือร้อยละ 7.3 ในปี 2552 ในขณะที่ปริมาณเงินลงทุนลดลงชัดเจนจากร้อยละ 43.5 เหลือเพียงร้อยละ 11.2 ทั้งนี้จะมีสาเหตุสำคัญมาจากนักลงทุนโดยส่วนใหญ่ขาดความเชื่อมั่นจากปัญหาความขัดแย้งและกระแสคัดค้านอย่างรุนแรงของประชาชน รวมทั้งการประกาศให้พื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ

จำนวนโครงการและปริมาณเงินลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริม

	จำนวนโครงการ			เงินลงทุน (ล้านบาท)			แรงงานไทย (คน)		
	2550	2551	2552	2550	2551	2552	2550	2551	2552
ทั่วประเทศ	1,283	1,231	1,573	634,698	432,158	723,376	199,166	168,790	189,859
เขต 1	432	375	483	59,565	51,889	89,023	43,841	27,790	57,873
เขต 2	526	517	538	459,273	294,618	387,271	107,347	97,911	71,943
- ระยอง	159	144	115	276,119	135,647	81,062	20,231	16,784	9,084
- อื่นๆ	367	373	423	183,154	158,971	306,209	87,116	81,127	62,859
เขต 3	325	339	552	115,860	85,651	247,083	47,978	43,089	60,043
อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)									
ทั่วประเทศ	1.0	-4.1	27.8	29.0	-31.9	67.4	-2.9	-15.3	12.5
เขต 1	10.2	-13.2	28.8	-16.2	-12.9	71.6	-33.4	-36.6	108.3
เขต 2	6.5	-1.7	4.1	48.9	-35.9	31.4	59.0	-8.8	-26.5
- ระยอง	22.3	-9.4	-20.1	34.2	-50.9	-40.2	43.9	-17.0	-45.9
- อื่นๆ	0.8	1.6	13.4	78.4	-13.2	92.6	63.0	-6.9	-22.5
เขต 3	-15.4	4.3	62.8	2.9	-26.1	188.5	-33.2	-10.2	39.3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552
International Institute for Management Development (IMD)	28	26	25	29	33	27	26
World Economic Forum (WEF)	37	32	33	35	28	34	36

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของไทย	2551	2551				2552		
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3
สมรรถนะเศรษฐกิจโดยรวม								
1. อัตราเพิ่มของ GDP (ณ ราคาคงที่, %)	2.5	6.4	5.2	2.9	-4.2	-7.1	-4.9	-2.7
เกษตร	3.5	4.6	8.1	3.3	0.0	2.7	-1.3	-1.5
อุตสาหกรรม	3.8	9.7	7.5	5.3	-6.6	-13.8	-8.5	-5.7
High-technology	1.6	9.6	3.2	0.5	-7.1	-12.8	-5.1	-3.6
Medium-high technology	3.5	12.2	6.1	3.5	-7.2	-19.8	-15.1	-7.8
Medium-low technology	5.4	6.7	10.6	9.8	-5.0	-15.0	-7.8	-6.6
Low technology	-0.6	5.0	-0.1	-1.2	-7.1	-4.0	-6.2	-10.3
บริการ	1.2	4.0	2.9	0.9	-3.0	-3.0	-2.2	-0.3
2. มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,941.5	1,662.7	1,739.8	1,934.1	1,605.0	1,457.4	1,389.1	1,621.1
3. ปริมาณการส่งออก (% การขยายตัว)	5.1	9.3	12.0	9.8	-9.3	-16.7	-21.7	-14.8
สินค้า	6.0	9.0	13.9	11.3	-9.2	-17.9	-22.8	-16.0
บริการ	1.3	10.3	3.4	2.7	-9.8	-12.0	-16.3	-8.8
4. มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,692.9	1,535.3	1,651.7	1,895.5	1,610.4	1,091.0	1,230.3	1,389.6
5. ปริมาณการนำเข้า (% การขยายตัว)	8.5	9.5	8.4	14.7	1.7	-30.5	-25.6	-23.4
สินค้า	8.4	10.2	7.7	14.9	1.0	-35.1	-29.6	-25.0
บริการ	8.6	6.4	11.4	13.5	4.3	-11.0	-7.0	-15.6
6. การลงทุนรวม (% การขยายตัว)	1.2	5.9	2.3	1.9	-5.0	-15.9	-10.2	-6.3
ภาคเอกชน	3.2	6.5	4.3	6.0	-3.4	-17.8	-16.1	-12.2
ภาครัฐ	-4.6	3.7	-3.7	-7.0	-10.3	-9.0	8.7	8.0
7. การส่งเสริมลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน								
จำนวนกิจการที่ขอรับการส่งเสริมสุทธิ	1,231	316	279	326	310	210	225	340
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	432.2	114.9	82.0	128.8	106.5	120.1	59.5	118.7
จำนวนกิจการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม	1,252	274	283	242	453	214	210	264
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	497.8	44.0	142.1	82.7	229.0	32.4	64.0	79.6
จำนวนกิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริม	1,078	296	238	274	270	249	221	221
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	546.7	107.3	183.3	107.6	148.5	88.0	68.5	57.8
8. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ	41.5	45.9	42.6	41.1	36.5	37.9	43.6	45.6
9. รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (พันล้านบาท)	603.2	195.9	129.5	136.7	141.2	152.8	96.7	119.3
10. จำนวนนักท่องเที่ยว (พันคน)	14,584.2	4,326.8	3,549.6	3,380.3	3,327.6	3,645.3	2,964.0	3,283.9
11. ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม	190.2	199.3	189.3	195.8	176.4	162.5	171.9	186.0
12. อัตราการใช้กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรม	67.6	73.6	69.3	67.9	60.2	58.1	59.2	62.5
ประสิทธิภาพของภาครัฐ								
13. งบลงทุนรัฐวิสาหกิจ (พันล้านบาท)	151.1	33.3	34.1	34.6	49.1	40.7	65.6	48.1
ประสิทธิภาพของภาคเอกชน								
14. อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานรวม (%)	0.3	4.7	2.0	1.0	-6.0	-8.9	-7.0	-4.1
เกษตร	0.8	4.2	4.3	-0.4	-2.8	1.9	-3.7	-0.7
อุตสาหกรรม	7.0	9.4	9.7	12.4	-2.7	-10.3	-5.1	-6.8
บริการ	-2.3	0.8	-1.7	-2.2	-5.8	-7.4	-6.1	-4.0
โครงสร้างพื้นฐาน								
15. จำนวนโทรศัพท์พื้นฐานต่อ 1,000 คน (เลขหมาย)	99.9	101.3	101.1	99.7	99.9	99.5	98.9	98.5
16. จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อ 1,000 คน (เลขหมาย)	929.4	833.6	865.7	899.0	929.4	938.7	949.7	956.4
17. Containers ขาออก (1,000 TEU)	647.2	162.4	164.4	160.0	160.3	144.4	157.4	171.9
18. การขนส่งสินค้าทางอากาศ (พันตัน)	590.2	154.4	156.2	156.2	123.4	112.6	124.8	140.9
ที่มา :	1/ 3/ 5/ 6/ 13/ 14/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ				15/ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)			
	2/ 4/ 8/ 9/ 11/ 12/ ธนาคารแห่งประเทศไทย				16/ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)			
	7/ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน				17/ การท่าเรือแห่งประเทศไทย			
	10/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย				18/ บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)			